

KUTSAL KİTAP YORUMU SERİSİ

1. TANITIM

Elimde bir Kutsal Kitap var. İçinde neler var? Nereden geldi? Onu kim yazdı? Onu doğru anlayabilir miyim? Bu yazılar derlemesine, başka din kitapları yerine neden itimat edeyim ki? Kutsal Kitap'ın, başka hiçbir yerde göremeceğimiz, kendine özgü, yegane özellikleri nelerdir?

Bu sorular çok önemli çünkü milyonlarca insan, sonsuz yaşamlarını bu kitaptaki ilkelere emanet ettiler. Milyonlarca insan, gerçeği anlamak için Kutsal Kitap'ı hayatlarının temeli yaptılar. Neden? Siz, sizin sonsuz yaşamınızı bu kitaba emanet edebilir misiniz? Yoksa siz sonsuz yaşamınızı bir başka din kitabına mı emanet etmelisiniz? Yoksa hiçbir kitaba sonsuz yaşamınız için güvenmemeli misiniz?

Bugün biz Kutsal Kitap'a kısa bir tanıtım yapacağız. Sonra, ortaya koyduğum her soruya daha detaylı bir inceleme yaparak cevap arayacağız. Bu sorulara cevap vermenin yolu, Kutsal Kitap'ın doğru bir şekilde incelenerek anlaşılmasından geçer. Biz Kutsal Kitap'ı incelerken onu doğru şekilde anlamak ve yorumlamak için ilkeler ortaya koyacağız.

Tuttuğum kitaba Kutsal Kitap denilir. Bu kitap aslında bir çok yazardan gelen peygamberlik yazılarının derlemesidir. İngilizce'de altmış altı değişik kısım yazının herbirine kitap denilir. Her yazı, nispeten kısa olduğu için Türkçe'de bunlara kitapçıklar diyebiliriz.

İsa'dan önceki İbrani peygamberlerin yazılarının derlemesini oluşturan 39 kitapçık vardır. Hristiyanlar bu İbrani peygamberlik yazılarının derlemesine Eski Ahit (Eski Antlaşma) adını verirler. Eski Ahit'in 39 kitapçığından ilk beşini Musa'nın yazdığına inanılır. Bu beş kitap Tevrat adıyla da bilinir ve Tekvin [Yaratılış], Çıkış [Mısır'dan Çıkış], Levililer, Sayılar [Çölde Sayım] ve Tesniye [Yasa'nın Tekrarı] kitapçıklarından oluşur.

Tevrat'a ek olarak, Eski Ahit'in diğer 34 kitapçığı arasında Mezmurlar ve Daniel, Yeremya ve Kral Süleyman dahil olmak üzere diğer pek çok peygamberin yazıları yer alır. Türkçede bazı kişiler Eski Ahit'in tamamından Tevrat olarak söz ederler ve tüm bu peygamberlik yazılarını Musa'ya atfederler. Ancak bunların tümünü Musa yazmamıştır. Bazı kişiler yalnızca ilk beş kitapçıktan (Torah) Tevrat olarak söz eder. Bu nedenle Türkiye'de bu konuları konuşurken kullandığımız kavramlara dikkat etmeliyiz.

Aynı şekilde, Türkiye'de Yeni Ahit'i (İncil) meydana getiren unsurlar hakkında da kafa karışıklığı vardır. Türkiye'de pek çok kişi Yeni Ahit'ten yani İncil'den söz ederken, İsa'nın hayatını anlatan, O'nun dört izleyicisi tarafından yazılmış olan öyküleri düşünürler. Bu dört kitapçığa yazarlarının adı verilir: Matta, Markos, Luka ve Yuhanna. Bunlar, "dört müjde" olarak tanınır. Her müjde, İsa'nın hayatını ve hizmetini kendi bakış açısından ele alır ve İsa'nın gerçekten söylediği sözleri içerir.

İncil'i baştan sona okursanız, onun aynı zamanda İsa'nın Allah'tan vahiy alan diğer izleyicilerinin yazdığı mektupları içerdiğini de göreceksiniz. Bunların arasında Pavlus, Yakup, Petrus ve Yahuda tarafından yazılan mektuplar yer alır. Yeni Ahit yani Yeni Antlaşma adı da verilen İncil'de toplam 27 kitapçık yer alır.

Eski ve Yeni Ahit'lerin "Kutsal Kitap" adlı çağdaş bir çevirisinde, kapakta zaman zaman şu ibareyi görebilirsiniz: Tevrat, Zebur ve İncil. Okuyucu, Kutsal Kitap'ın Eski ve Yeni Ahit'lere ait 66 kitapçığın tümünü içerdiğini bilmelidir. Bunlar Musa'nın kitaplarıyla yani Tevrat ve dört müjdeyle sınırlı değildir. Okuyucu terminolojideki bu farkların bilincinde olmalıdır. Bu vaazda "Tevrat, Zebur ve İncil" derken Eski ve Yeni Ahit peygamberlik yazılarının tümünü içeren derlemeden söz ediyorum. Bunlara ayrıca Kutsal Kitap ya da kutsal yazılar diyoruz. Türkçede Eski ve Yeni Ahit'in "Kitabı Mukaddes" adlı daha eski bir çevirisi de var. Ben de Eski Ahit'in tümünden Tevrat olarak söz ediyorum.

Hangi kitapçıklar Kutsal Kitap'ın bir parçası olarak seçildi ve kim seçti? Eski Ahit'in 39 kitapçığı peygamberlik yazıları olarak İsa'nın doğmasından önce Yahudi halk tarafından tanınıyordu. Bu tanıma, zamanla oluşmuştu. Kutsal Kitap'taki kısımların yani kitapçıkların hangileri olacağı kararı, bir kurul, bir kral veya din liderlerinden oluşan küçük bir grup tarafından alınmadı.

Aynı şekilde, Yeni Ahit'in 27 kitapçığı peygamberlik yazıları olarak, her hangi bir resmi kilise konseyi bunlarla ilgili bir karar vermeden çok önce, imanlı toplulukları tarafından tanınmıştı. Vahiy kitapçığı gibi bazı kitapçıkların inanlı topluluklar tarafından seçilmesi için kesinlikle zaman gerekiyordu. Ancak bu, çeşitli imanlı topluluklarının zaten karar vermiş oldukları kitapçıkları onaylayan kilise konseylerinin dışında yapıldı.

Kutsal Kitap'ımızda, Yeni Ahit'te 2. Timoteus kitapçığında 3. bölüme 16'ıncı ayete gidelim.

2. Timoteus 3:16-17 Kutsal Yazılar'ın tümü Tanrı esinlemesidir ve öğretmek, azarlamak, yola getirmek, doğruluk konusunda eğitmek için yararlıdır. 17 Bunlar sayesinde Tanrı adamı her iyi iş için donatılmış olarak yetkin olur.

Kutsal Yazılar şu emsalsiz özelliği taşıyor: Allah'ın esinlemesini. Sonra esinlemeyi daha ayrıntılı anlatacağız. Şimdilik Kutsal Kitap'ın birkaç din liderinin kanaatiyle kısıtlı olmadığını altını çizmek istiyorum. Yazıların içeriğinin kaynağı Tanrı'dır. O yüzden yazılar yüksek önem ve otorite taşıyor.

Ayet bize Kutsal Kitap'ın, öğretileri kurmak, azarlamak, yola getirmek ve doğruluk konusunda eğitmek için kullanıldığını söylüyor. Kutsal Kitap'ın hedefi ahlakidir. Kutsal Kitap tarihi içeriyor ama başlıca bir tarih kitabı değildir. Biraz bilim içeriyor ancak başlıca bir bilim kitabı değildir. Amacı o değildir. Amacı, insanları doğrulukta pekiştirmektir. Ahlaki bir hedefi vardır.

Tarih boyunca insanlar, Kutsal Kitap'ın tarihi ve bilimi nasıl sergilediğini eleştirdiler. Başka bir zamanda bu konuya daha detaylı bir şekilde bakacağız da, şunu hatırlayın:

Kutsal Kitap'ın maksadı tarihi ve bilimi öğretmek değildir. Hedefi, tarihi olayları öyle betimlemektir ki: Tanrı'nın ve insanların eylemlerinin ahlaki sonucu ve manası anlaşılsın.

Bir sonraki ayetimize geçelim: 2. Petrus 1:19.

2. Petrus 1:19-21 Peygamberlerin sözleri bizim için daha büyük kesinlik kazandı. Gün ağarıp sabah yıldızı yüreklerinizde doğuncaya dek, karanlık yerde ışık saçan çıraya benzeyen bu sözlere kulak verirsiniz, iyi edersiniz. 20 Öncelikle şunu bilin ki, Kutsal Yazılar'daki hiçbir peygamberlik sözü kimsenin özel yorumu değildir. 21 Çünkü hiçbir peygamberlik sözü insan isteğinden kaynaklanmadı. Kutsal Ruh tarafından yöneltlen insanlar Tanrı'nın sözlerini iletiler.

Peygamberlerin sözlerinin amacı, yüreklerimizde imanı yaratmaktır. Bu, sabah yıldızının yükselişiyle kıyaslanır. Ayet devam ederek diyor ki: kutsal yazılar bireylerin kişisel düşünceleri ve fikirleri değildir. Sonra da, Kutsal yazılarda kaydedilmiş sözleri, Kutsal Ruh tarafından yöneltlen insanlar konuştular. Tekrar: bu ayet diyor ki: Kutsal Yazılar'ın kaynağı Tanrı'dır. Kutsal Yazılar'ın mesajı felsefe değildir. Mesajımı iletmek için insanları kullanmış olan Allah'tan gelen gerçek vahiydir.

Ayet, Kutsal Yazılar'ın tek kişiden değil çok kişiden geldiğini söylüyor. Çeşitli Kutsal Yazılar'ın çok yazarı olurken onların esas yazarları Tanrı'nın Kutsal Ruh'udur.

Sonraki ayetimiz 2. Timoteus 2:15'ten geliyor.

2. Timothy 2:15 Kendini Tanrı'ya makbul, gerçeğin bildirisini doğru kullanan, alını ak bir işçi olarak sunmaya gayret et. Ayet bize, Kutsal Kitap'ı anlamak için doğru ve yanlış yol olduğunu anlatıyor. Tabii ki çeşitli inanç sistemlerinin ve mezheplerin sebebi budur. Gerçek kaynakları olarak hepsi aynı yazılara başvururlar fakat farklı yorumlarlar. Herkes doğru olamaz. Öyle bir ortamda biz Kutsal Kitap'ı doğru anladığımızdan nasıl emin olabiliriz?

Bu, birkaç vaazda cevaplayacağımız iyi bir sorudur.

Bu soruyu cevaplamaya, Kutsal Yazılar'ın yazarının Tanrı'nın Kutsal Ruh'u olduğunu hatırlayarak başlayalım. Biz Kutsal Yazılar'ı okurken Kutsal Ruh'un bize bilgelik ve anlayış vermesi için Tanrı'ya dua etmeliyiz. DUA

Bazı insanlar, yüksek matematiğe yaklaştıkları tutumla Kutsal Kitap'ı okumaya çalışırlar. Kendi bilgelikleriyle Kutsal Kitap'ı anlayıp ilkelerini uygulayabileceklerini düşünürler. Fakat Tanrı'nın Söz'üne kibirleriyle geldikleri için Tanrı'dan yardım alamazlar ve sözde bilgelikleriyle yanlış sonuçlar çıkarırlar. Birkaç örnek vereyim.

Markos 12:18-27 Ölümünden sonra diriliş olmadığını söyleyen Sadukiler İsa'ya gelip şunu sordular: "Öğretmenimiz, Musa yazılarında bize şöyle buyurmuştur: 'Eğer bir adam ölür, geride bir dul bırakır, ama çocuk bırakmazsa, kardeşi onun karısını alıp

soyunu sürdürsün.' 19 20 Yedi kardeş vardı. Birincisi evlendi ve çocuk bırakmadan öldü. 21 İkincisi aynı kadını aldı, o da çocuk sahibi olmadan öldü. Üçüncüsüne de öyle oldu. 22 Yedisi de çocuksuz öldü. Hepsinden sonra kadın da öldü. 23 Diriliş günü, ölümden dirildiklerinde kadın bunlardan hangisinin karısı olacak? Çünkü yedisi de onunla evlendi." 24 İsa onlara şöyle karşılık verdi: "Ne Kutsal Yazılar'ı ne de Tanrı'nın gücünü biliyorsunuz. Yanılmanızın nedeni de bu değil mi? 25 İnsanlar ölümden dirilince ne evlenir ne evlendirilir, göklerdeki melekler gibidirler. 26 Ölümlerin dirilmesi konusuna gelince, Musa'nın Kitabı'nda, alevlenen çalıyla ilgili bölümde Tanrı'nın Musa'ya söylediklerini okumadınız mı? 'Ben İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı'yım' diyor. 27 Tanrı ölümlerin değil, dirilerin Tanrısı'dır. Siz büyük bir yanılığın içindedesiniz."

Sadukiler, sadece Kutsal Yazılar'ın ilk beş kitabını kutsal yazılar olarak kabul ettiler. O ilk beş kitapta ölümden diriliş konusunda az yazıldığı için Sadukiler ölümden dirilişi kabul etmediler. İnançlarıyla gurur duydukları için İsa'ya hileli bir soruyla geldiler. İsa, Kutsal Yazılar'ın ilk beş kitabından cevap verdi. İsa onların Kutsal Yazılar'ı bilmediklerini söyledi. Sadukiler, gerçeği bulup itaat etmek için değil, tersine kendi fikirlerini teyit etmek için Kutsal Yazılar'ı okurlardı.

Buna tezat olarak Peygamber Daniel'i görüyoruz:

Daniel 8:27 Ben Daniel günlerce bitkin ve hasta kaldım. Sonra kalkıp kralın işlerini yapmayı sürdürdüm. Bu anlaşılması güç görümden ötürü şaşkındım.

Daniel bir görüm gördü. Daniel'in kendisi onu anlayamadı. Ne yaptı?

Daniel 9:1-2 Medli Ahaşveroş oğlu Darius Kildan* Kralı oldu. Krallığının birinci yılında ben Daniel, RAB'bin Peygamber Yeremya'ya bildirdiği sayının - Yeruşalim'in ıssız kalacağı yılların sayısının - yetmiş olduğunu Kutsal Yazılar'dan anladım.

Daniel Peygamber Yeremya'nın yazılarını inceledi. Yeremya Daniel'in yaşıtıydı. Daniel, "Ben peygamberim. Bir başkasını peygamber olarak kabul etmem" demedi ve Yeremya'nın peygamberliğini inceledi. Buna rağmen, hala kendi gördüğü görümü anlayamadı.

Daniel 9:3-10 Bunun üzerine yüzümü Rab Tanrı'ya çevirdim. Duayla, yakarıyla, oruçla O'na yalvardım; çul kuşanıp külde oturdum. 4 RAB Tanrım'a dua edip günahlarımızı itiraf ettim. Şöyle dedim: 5 Buyruklarından, ilkelerinden ayrılıp günah, suç işledik, kötülük yaptık, başkaldırdık. 6 Senin adına krallarımıza, önderlerimize, atalarımıza, ülkedeki bütün halka seslenen kulların peygamberleri dinlemedik. 7 "Sen adaletlisin, ya Rab! Sadakatsizliğimiz yüzünden bizi uzak yakın ülkelere sürdün. Oralarda yaşayan biz Yahudiler, Yeruşalim halkı, İsraililer bugün utanç içindeyiz. 8 Evet, ya RAB, bizler, krallarımız, önderlerimiz, atalarımız sana karşı işlediğimiz günah yüzünden utanç içindeyiz. 9 Sana karşı geldiğimiz halde, sen acıyan, bağışlayan Tanrımız Rab'sin. 10 Tanrımız RAB'bin sözüne kulak vermedik, kulları peygamberler aracılığıyla bize verdiği yasalara uymadık."

Duayla Daniel Rabb'e gitti. Bilgelik için dua etti. Tanrı'nın sözünü anlama kabiliyetine gururla gelmedi, fakat çul kuşanıp külde oturarak dua etti. Böyle bir duaya karşı Rab nasıl karşılık verdi?

Daniel 9:20-23 Ben daha konuşup dua ederken, günahımı ve halkım İsrail'in günahını açıkça kabul edip Tanrım'ın kutsal dağı için Tanrım RAB'be dilekte bulunurken, 21 daha dua ediyorken, önceden görümde gördüğüm adam -Cebrail- akşam sunusu saatinde hızla uçarak yanıma geldi. 22 "Daniel, sana anlayış vermek için geldim" diye açıkladı, 23 "Sen Tanrı'ya yalvarmaya başlar başlamaz, duan yanıtlandı; bunu bildirmeye geldim. Çünkü sen çok sevilen birisin. Bu nedenle sözün anlamını kavra ve görümü anla:

Kutsal Kitap'ı anlamak isterseniz dua etmeniz gerekir. Allah'a alçakgönüllükle gelerseniz, O, size Kutsal Yazıları daha iyi anlamanız için yardım edecek . Bir öğrenci olarak gelin. Sadece arkadaşlarınıza onlardan daha çok şey bildiginizi göstermek için gelmeyin. Bu, Kutsal Yazılar'a yanlış bir yaklaşım olur.

Bugün Kutsal Kitap'ı anlamak için ilk prensibi kurduk: dua etmeniz gerek.